

ANEKS I — OPŠTI USLOVI**SADRŽAJ**

DEO A — PRAVNE I ADMINISTRATIVNE ODREDBE	4
ČLAN II.1 — DEFINICIJE	4
ČLAN II.2 — OPŠTE OBAVEZE KORISNIKA	6
ČLAN II.3 — KOMUNIKACIJA IZMEĐU UGOVORNIH STRANA	6
II.3.1 Oblik i sredstva komunikacije	6
II.3.2 Datum saopštenja	6
ČLAN II.4 — ODGOVORNOST ZA ŠTETU	7
ČLAN II.5 — SUKOB INTERESA	7
ČLAN II.6 — POVERLJIVOST	7
ČLAN II.7 — OBRADA PODATAKA O LIČNOSTI	7
II.7.1 Obrada podataka o ličnosti od strane Komisije	7
II.7.2 Obrada podataka o ličnosti koju sprovodi korisnik	8
ČLAN II.8 — VIDLJIVOST FINANSIRANJA IZ EU	8
II.8.1 Informacije o finansiranju iz EU i korišćenje simbola Evropske unije	8
II.8.2 Klauzula o odbijanju odgovornosti koja isključuje odgovornost Komisije	9
ČLAN II.9 — POSTOJEĆA PRAVA I PRAVO VLASNIŠTVA I KORIŠĆENJA REZULTATA (UKLJUČUJUĆI PRAVA INTELEKTUALNE I INDUSTRIJSKE SVOJINE)	9
II.9.1 Vlasništvo korisnika nad rezultatima	9
II.9.2 Postojeća prava	9
II.9.3 Prava EU na korišćenje rezultata i postojećih prava	9
ČLAN II.10 — DODELA UGOVORA NEOPHODNIH ZA SPROVOĐENJE KLJUČNE AKTIVNOSTI	10
ČLAN II.11 — PODUGOVARANJE POSLOVA KOJI ČINE DEO KLJUČNE AKTIVNOSTI	10
ČLAN II.12 — FINANSIJSKA PODRŠKA TREĆIM LICIMA	11
ČLAN II.13 — IZMENE I DOPUNE UGOVORA	11
ČLAN II.14 — USTUPANJE POTRAŽIVANJA TREĆIM LICIMA	12
ČLAN II.15 — VIŠA SILA	12
ČLAN II.16 — OBUSTAVA SPROVOĐENJA KLJUČNE AKTIVNOSTI	12

II.16.1 Obustava sprovođenja od strane korisnika.....	12
II.16.2 Obustava sprovođenja od strane Komisije.....	13
II.16.2.1 Osnov za obustavu.....	13
II.16.2.2 Postupak obustave	13
II.16.2.3 Nastavak sprovođenja.....	13
II.16.3 Efekti obustave	14
ČLAN II.17 — RASKID UGOVORA	14
II.17.1 Raskid Ugovora na zahtev korisnika.....	14
II.17.2 Raskid Ugovora na zahtev Komisije.....	14
II.17.2.1 Osnov za raskid.....	14
II.17.2.2 Postupak raskida Ugovora	15
II.17.3 Dejstva raskida Ugovora	16
ČLAN II.18 — MERODAVNO PRAVO, REŠAVANJE SPOROVA I IZVRŠNE ODLUKE	16
DEO B — FINANSIJSKE ODREDBE.....	17
ČLAN II.19 — PRIHVATLJIVI TROŠKOVI.....	17
II.19.1 Uslovi za prihvatljivost troškova	17
II.19.2 Prihvatljivi direktni troškovi	17
II.19.3 Prihvatljivi indirektni troškovi	18
II.19.4 Neprihvatljivi troškovi	18
ČLAN II.20 — PREPOZNATLJIVOST I PROVERLJIVOST PRIJAVLJENIH IZNOSA	19
II.20.1 Prijavljivanje troškova i sredstava za pokrivanje troškova	19
II.20.2 Evidencija i ostala dokumentacija za dokazivanje prijavljenih troškova i sredstava za pokrivanje troškova.....	19
II.20.3 Uslovi za utvrđivanje usklađenosti prakse troškovnog računovodstva.....	20
ČLAN II.21 — PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA SUBJEKATA POVEZANIH SA KORISNIKOM.....	21
ČLAN II.22 — PRERASPODELA BUDŽETSKIH SREDSTAVA	21
ČLAN II.23 — NEISPUNJAVANJE OBAVEZE IZVEŠTAVANJA	21
ČLAN II.24 — OBUSTAVA PLAĆANJA I VREME UPLATA.....	22
II.24.1 Obustava plaćanja	22

II.24.1.2 Postupak obustave	22
II.24.1.3 Efekti obustave	22
II.24.1.4 Nastavak plaćanja.....	23
II.24.2 Odlaganje roka za plaćanje	23
ČLAN II.25 — OBRAČUN KONAČNOG IZNOSA NAMENSKIH BESPOVRATNIH SREDSTAVA	23
II.25.1 Prvi korak — Primena stope naknade na prihvatljive troškove i sabiranje sredstava koja nisu vezana za troškove i sredstava za jedinične, paušalne i jednokratne troškove	23
II.25.2 Drugi korak — Ograničenje na <i>maksimalni iznos namenskih bespovratnih sredstava</i>	24
II.25.3 Treći korak — Umanjenje zbog pravila o zabrani ostvarivanja dobiti	24
ČLAN II.26 — POVRAĆAJ SREDSTAVA.....	26
II.26.1 Povraćaj sredstava.....	26
II.26.2 Postupak povraćaja sredstava.....	26
II.26.3 Zatezna kamata.....	26
II.26.4 Bankarske naknade.....	27
ČLAN II.27 — PROVERE, REVIZIJE I PROCENE	27
II.27.1 Tehničke i finansijske provere, revizije, periodične i završne evaluacije.....	27
II.27.2 Obaveza čuvanja dokumenata.....	27
II.27.3 Obaveza pružanja informacija.....	27
II.27.4 Posete na licu mesta	28
II.27.5 Mogućnost osporavanja revizorskog izveštaja.....	28
II.27.6 Efekti nalaza revizije.....	28
II.27.7 Ispravka sistemskih grešaka i grešaka koje se ponavljaju, nepravilnosti, prevara ili povreda obaveza	28
II.27.8 Prava <i>OLAF</i> -a.....	30
II.27.9 Prava Evropskog revizorskog suda i Kancelarije evropskog javnog tužioca	30

DEO A — PRAVNE I ADMINISTRATIVNE ODREDBE

ČLAN II.1 — DEFINICIJE

Definicije koje se primenjuju za potrebe ovog Ugovora su sledeće:

- „**Ključna aktivnost**“: skup aktivnosti ili projekat za koji su dodeljena namenska bespovratna sredstva, koje korisnik sprovodi kao što je opisano u Aneksu I;
- „**Povreda obaveza**“: neispunjavanje jedne ugovorne obaveze ili više njih od strane korisnika;
- „**Poverljivi podatak ili dokument**“: svaki podatak ili dokument (u bilo kom formatu) koji jedna strana primi od druge strane ili kome pristupi bilo koja od strana u kontekstu sprovođenja ovog Ugovora, a koji su strane utvrdile pisanim putem kao poverljivi. Podaci ili dokumenti koji su javno dostupni ne smatraju se poverljivim;
- „**Sukob interesa**“: situacija u kojoj je ugroženo nepristrasno i objektivno sprovođenje Ugovora od strane korisnika, iz razloga koji uključuju porodični i emotivni život, političke i nacionalne afinitete, ekonomski interes, druge direktne ili indirektne lične interese ili svaki drugi zajednički interes koji korisnik deli sa Komisijom ili trećim licem u vezi sa predmetom ovog Ugovora;
- „**Direktni troškovi**“: oni posebni troškovi koji su direktno povezani sa sprovođenjem Ključne aktivnosti i stoga im se mogu direktno pripisati. Ne obuhvataju indirektno troškove;
- „**Viša sila**“: sve nepredviđene, vanredne situacije ili događaji koji su izvan kontrole ugovornih strana i koji sprečavaju bilo koju od njih da ispunjava svoje obaveze u skladu sa Ugovorom, pri čemu se te situacije ili događaji ne mogu pripisati nemaru ili grešci sa njihove strane, odnosno nemaru ili grešci podizvođača, povezanih subjekata ili trećih lica kojima je dodeljena finansijska podrška, a koji se ispostave kao neizbežni i pored savesnog postupanja ugovorne strane. Pozivanje na *višu silu* nije moguće u sledećim slučajevima: radni sporovi, štrajkovi, finansijske poteškoće ili kašnjenje u izvršenju usluge, kvarovi na opremi ili oštećenja materijala ili kašnjenja u njihovoj raspoloživosti, osim ako je uzrok ovih događaja direktno povezan sa relevantnim slučajem *više sile*;
- „**Zvanično obaveštenje**“: oblik pisane komunikacije između strana koji se odvija elektronskom ili redovnom poštom, a koji pruža pošiljaocu neosporne dokaze o tome da je poruka poslata naznačenom primaocu;
- „**Prevara**“: svako činjenje ili nečinjenje koje se odnosi na korišćenje ili davanje lažnih, netačnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, čija je posledica pronevera ili nedozvoljeno zadržavanje sredstava ili svojine iz budžeta EU, neotkrivanje informacija koje predstavlja povredu određene obaveze i ima iste posledice, ili nedozvoljena upotreba tih sredstava i svojine u svrhe za koje nisu dodeljeni;
- „**Ozbiljan profesionalni prekršaj**“: povreda važećih zakona, propisa ili etičkih standarda profesije pojedinca ili subjekta, ili svaki nedozvoljeni postupak pojedinca ili subjekta koji utiče na profesionalni kredibilitet kada takav postupak podrazumeva lošu nameru ili ozbiljan nemar;
- „**Period sprovođenja**“: period za sprovođenje aktivnosti koje čine deo Ključne aktivnosti, kao što je naznačeno u članu I.2.2;
- „**Indirektni troškovi**“: oni troškovi koji ne predstavljaju posebne troškove direktno povezane sa sprovođenjem Ključne aktivnosti i koji samim tim ne mogu biti direktno pripisani. Ovi troškovi ne smeju obuhvatati troškove koji se utvrde ili prijave kao prihvatljivi direktni troškovi;
- „**Nepravilnost**“: svako kršenje odredbe zakona EU koje proističe iz činjenja ili nečinjenja od strane korisnika, a koje ima ili bi moglo da ima štetan uticaj na budžetska sredstva EU;
- „**Maksimalni iznos namenskih bespovratnih sredstava**“: maksimalni iznos sredstava EU za Ključnu aktivnost, kao što je predviđeno članom I.3.1;

„**Postojeći materijal**“: svaki materijal, dokument, tehnologija, znanje i veština koji postoje pre nego što ih korisnik iskoristi za postizanje rezultata tokom sprovođenja Ključne aktivnosti;

„**Postojeća prava**“: svako pravo industrijske i intelektualne svojine na postojeći materijal; može se odnositi na vlasničko pravo, licencno pravo, odnosno pravo na korišćenje koje pripada korisniku ili bilo kom trećem licu;

„**Povezano lice**“: svako fizičko ili pravno lice koje je član administrativne uprave ili nadzornog organa korisnika ili koje ima ovlašćenje da predstavlja korisnika, donosi odluke i vrši kontrolu u njegovo ime;

„**Datum početka**“: datum kada počinje sprovođenje Ključne aktivnosti kao što je predviđeno članom I.2.2;

„**Podugovor**“: Ugovor o nabavci u smislu člana II.10, koji obuhvata sprovođenje od strane trećeg lica onih zadataka koji čine deo Ključne aktivnosti kao što je opisano u Aneksu II;

ČLAN II.2 — OPŠTE OBAVEZE KORISNIKA

Korisnik:

- (a) je odgovoran za sprovođenje *Ključne aktivnosti* u skladu sa Ugovorom;
- (b) mora ispunjavati sve zakonske odredbe kojima je obavezan shodno važećim zakonima EU, međunarodnom i nacionalnom pravu;
- (c) mora odmah obavestiti Komisiju o svim događajima ili okolnostima sa kojima je upoznat, a za koje postoji verovatnoća da će uticati na ili dovesti do zastoja u sprovođenju *Ključne aktivnosti*;
- (d) mora odmah obavestiti Komisiju:
  - (i) o svakoj promeni pravne, finansijske, tehničke, organizacione ili vlasničke situacije i o svim promenama naziva, adrese ili zakonskog zastupnika;
  - (ii) o svakoj promeni pravne, finansijske, tehničke, organizacione ili vlasničke situacije svojih povezanih subjekata i o svim promenama njihovog naziva, adrese ili zakonskog zastupnika.
  - (iii) o svakoj promeni koja se tiče isključenja iz člana 136 Uredbe (EU) 2018/1046, što se odnosi i na povezana lica.

ČLAN II.3 — KOMUNIKACIJA IZMEĐU UGOVORNIH STRANA

II.3.1 Oblik i sredstva komunikacije

Sva komunikacija koja se odnosi na Ugovor ili njegovo sprovođenje, uključujući obaveštenja o odluci, dopise, dokumente ili informacije vezane za administrativne postupke, mora:

- (a) se obavljati u pisanom obliku (u papiru ili elektronskom obliku) na jeziku na kome je sačinjen Ugovor;
- (b) sadržati broj Ugovora; i
- (c) se obavljati prema uputstvima za komunikaciju utvrđenim u članu I.6.

Ugovorne strane su saglasne da svako formalno obaveštenje poslato poštom ili putem imejla ima puno pravno dejstvo i prihvatljivo je kao dokaz u administrativnom ili sudskom postupku.

Ako neka od ugovornih strana zahteva pisanu potvrdu elektronske komunikacije u razumnom roku, pošiljalac mora dati fizički primerak dokumenta koji je poslat u elektronskom obliku u što kraćem roku.

II.3.2 Datum saopštenja

Smatra se da je saopštenje dostavljeno kada ugovorna strana-primalac primi saopštenje, osim ako Ugovor ne predviđa da se dostavljenim saopštenjem smatra datum kada je saopštenje poslato.

Smatra se da je ugovorna strana-primalac primila elektronsko saopštenje na dan njegovog slanja, pod uslovom da je ono poslato na adresu koja je naznačena u članu I.6. Pošiljalac mora biti u mogućnosti da predoči dokaz o datumu slanja poruke npr. pomoću automatski generisane potvrde da je imejl pročitao. Ukoliko pošiljalac primi izveštaj o neuspehu slanja, mora preduzeti sve moguće mere kako bi obezbedila da druga strana zaista primi saopštenje putem elektronske ili redovne pošte. U takvom slučaju, ne smatra se da je pošiljalac prekršila svoju obavezu slanja saopštenja u određenom roku.

Poštanska pošiljka poslata Komisiji putem poštanske ili kurirske službe smatra se primljenom od strane Komisije na dan kada je zavedena u službi utvrđenoj članom I.6.

Smatra se da je zvanično obaveštenje primljeno na dan koji je naznačen u dokazu koji pošiljalac primi da je poruka isporučena primaocu.

Evropska komisija može smatrati ozbiljnim profesionalnim prekršajem svaku izmenu poštanske ili imejl adrese koju druga ugovorna strana ne prijavi, što predstavlja jedan od slučajeva za isključenje naveden u članu 136(1)(c) Uredbe (EU, Euroatom) 2018/1046.

ČLAN II.4 — ODGOVORNOST ZA ŠTETU

II.4.1 Komisija se ne smatra odgovornom ni za kakvu štetu koju je prouzrokovao ili pretrpeo korisnik, uključujući eventualnu štetu učinjenu prema trećim licima u toku ili usled sprovođenja *Ključne aktivnosti*.

II.4.2 Korisnik mora nadoknaditi Komisiji svaku štetu koju pretrpi usled sprovođenja *Ključne aktivnosti*, odnosno usled činjenice da sprovođenje *Ključne aktivnosti* nije bilo u punoj saglasnosti sa Ugovorom, osim u slučajevima *više sile*.

ČLAN II.5 — SUKOB INTERESA

II.5.1 Korisnik mora preduzeti sve neophodne mere u cilju sprečavanja svakog *sukoba interesa*.

II.5.2 Korisnik mora bez odlaganja obavestiti Komisiju o svakoj situaciji koja predstavlja *sukob interesa* ili koja potencijalno može da dovede do *sukoba interesa*. Korisnik mora odmah preduzeti sve neophodne korake u cilju prevazilaženja takve situacije.

Komisija može potvrditi da su preduzete mere odgovarajuće, odnosno zahtevati preduzimanje dodatnih mera u određenom roku.

ČLAN II.6 — POVERLJIVOST

II.6.1 Tokom sprovođenja *Ključne aktivnosti*, kao i u periodu od pet godina po isplati preostalih obaveza, strane moraju čuvati tajnost svih *poverljivih informacija i dokumenata*.

II.6.2 Strane mogu koristiti poverljive informacije i dokumente u druge svrhe, osim za ispunjavanje svojih obaveza shodno Ugovoru, samo uz prethodnu pisanu saglasnost druge ugovorne strane.

II.6.3 Obaveze čuvanja poverljivosti ne primenjuju se ukoliko:

- (a) postoji saglasnost strane koja poverava informacije da druga strana bude oslobođena tih obaveza;
- (b) *poverljive informacije ili dokumenti* postanu javni na način koji se ne smatra povredom obaveze čuvanja poverljivosti;
- (c) zakon nalaže da se *poverljive informacije ili dokumenti* moraju obelodaniti.

ČLAN II.7 — OBRADA PODATAKA O LIČNOSTI

II.7.1 Obrada podataka o ličnosti od strane Komisije

Sve podatke o ličnosti obuhvaćene Ugovorom Komisija mora obraditi u skladu sa (EU) No 2018/1725¹.

¹ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskog parlamenta i Saveta od 23. oktobra 2018. godine o zaštiti fizičkih lica u pogledu obrade podataka o ličnosti od strane institucija, organa, službi i agencija Evropske unije, kao i o slobodnom kretanju takvih podataka, kojom se stavlja van snage Uredba (EZ) br. 45/2001 i Odluka 1247/2002/EZ.

Takvi podaci moraju biti obrađeni od strane kontrolora podataka utvrđenog u članu I.6 isključivo u svrhu sprovođenja, upravljanja i praćenja Ugovora, odnosno u svrhu zaštite finansijskih interesa EU, uključujući kontrole, revizije i istrage u skladu sa članom II.27.

Korisnik ima pravo na uvid u svoje podatke o ličnosti i pravo na ispravku i brisanje podataka, i ako je primenljivo, pravo na ograničavanje prenosivosti podataka i prigovor na obradu podataka u skladu sa Uredbom (EU) br. 2018/1725.

U tom cilju, sve upite vezane za obradu njegovih podataka o ličnosti korisnik mora poslati kontroloru podataka utvrđenom u članu I.6.

Korisnik u svako doba može zatražiti pravo povlačenja podataka o ličnosti od Evropskog supervizora za zaštitu podataka.

II.7.2 Obrada podataka o ličnosti koju sprovodi korisnik

Korisnik mora obraditi podatke o ličnosti shodno Ugovoru u skladu sa važećim EU i nacionalnim zakonom o zaštiti podataka (uključujući obaveze traženja ovlašćenja ili obaveštenja).

Korisnik može dozvoliti svojim zaposlenima pristup samo onim podacima koji su apsolutno neophodni za sprovođenje, upravljanje i praćenje Ugovora. Korisnik mora osigurati da su se lica ovlašćena da obrađuju podatke o ličnosti obavezala na poverljivost ili da podležu odgovarajućoj zakonskoj obavezi poverljivosti.

Korisnik mora preduzeti odgovarajuće tehničke i organizacione mere bezbednosti, uzimajući u obzir rizike povezane sa obradom podataka, kao i prirodu, opseg, kontekst i svrhu obrade datih podataka o ličnosti. Cilj je da se osigura sledeće, kako je primenljivo:

- (a) pseudonimizacija i enkripcija podataka o ličnosti;
- (b) mogućnost osiguranja kontinuirane poverljivosti, celovitosti, dostupnosti i otpornosti sistema i usluga obrade;
- (c) mogućnost blagovremenog ponovnog obezbeđivanja dostupnosti podataka o ličnosti i pristupa ovim podacima u slučaju fizičke ili tehničke nezgode;
- (d) proces za redovno testiranje, ocenjivanje i evaluaciju učinkovitosti tehničkih i organizacionih mera za osiguranje bezbednosti obrade;
- (e) mere za zaštitu podataka o ličnosti od slučajnog ili nezakonitog uništavanja, gubitka, menjanja, neovlašćenog otkrivanja podataka o ličnosti ili neovlašćenog pristupa takvim podacima koji se prenose, skladište ili na drugi način obrađuju.

ČLAN II.8 — VIDLJIVOST FINANSIRANJA IZ EU

II.8.1 Informacije o finansiranju iz EU i korišćenje simbola Evropske unije

Ukoliko Komisija ne prihvati ili zahteva drugačije, sva saopštenja ili objave od strane korisnika u vezi sa *Ključnom aktivnošću*, uključujući saopštenja ili objave na konferencijama, seminarima i u svim informativnim ili promotivnim materijalima (poput brošura, letaka, postera, prezentacija, u elektronskoj formi, itd.) moraju da sadrže:

- (a) naznaku da je *Ključna aktivnost* finansirana iz sredstava EU; i
- (b) simbol Evropske unije.

Ukoliko je prikazan uz neki drugi logotip, simbol Evropske unije mora biti istaknut na odgovarajući način.

Obaveza prikazivanja simbola Evropske unije ne daje korisniku pravo isključivog korišćenja. Korisnik ne može prisvojiti simbol Evropske unije, niti bilo kakav sličan zaštitni žig odnosno logotip, bilo registracijom ili na neki drugi način.

U svrhu prvog, drugog i trećeg podstava i shodno uslovima naznačenim u njima, korisnik je oslobođen obaveze traženja prethodnog odobrenja Komisije za korišćenje simbola Evropske unije.

II.8.2 Klauzula o odbijanju odgovornosti koja isključuje odgovornost Komisije

Sva saopštenja ili objave koje se odnose na *Ključnu aktivnost*, izdata od strane korisnika u bilo kom obliku i putem bilo kog sredstva, moraju pokazati da:

- (a) odražavaju isključivo stanovište autora; i
- (b) Komisija nije odgovorna za eventualno korišćenje informacija koje su u njima sadržane.

ČLAN II.9 — POSTOJEĆA PRAVA I PRAVO VLASNIŠTVA I KORIŠĆENJA REZULTATA (UKLJUČUJUĆI PRAVA INTELEKTUALNE I INDUSTRIJSKE SVOJINE)

II.9.1 Vlasništvo korisnika nad rezultatima

Korisnik zadržava pravo vlasništva nad rezultatima Ključne aktivnosti, uključujući prava intelektualne i industrijske svojine, kao i nad izveštajima i ostalom relevantnom dokumentacijom, osim ako Ugovorom nije drugačije predviđeno.

II.9.2 Postojeća prava

Ukoliko Komisija pošalje korisniku pisani zahtev u kome navodi rezultate koje namerava da upotrebi, korisnik mora:

- (a) utvrditi spisak svih *postojećih prava* u okviru konkretnih rezultata; i
- (b) dostaviti ovaj spisak Komisiji najkasnije uz zahtev za isplatu preostalih obaveza.

Korisnik se mora pobrinuti da on ili njegovi povezani subjekti imaju sva prava korišćenja *postojećih prava* tokom sprovođenja Ugovora.

II.9.3 Prava EU na korišćenje rezultata i postojećih prava

Korisnik odobrava EU sledeća prava na korišćenje rezultata *Ključne aktivnosti*:

- (a) pravo korišćenja za sopstvene potrebe, a posebno pravo stavljanja rezultata na raspolaganje licima koja rade za Komisiju, druge institucije, agencije i tela EU i institucije država članica, kao i pravo na umnožavanje i reprodukovanje u celini ili u delovima, i u neograničenom broju primeraka;
- (b) pravo reprodukovanja: pravo da odobri direktno ili indirektno, privremeno ili stalno reprodukovanje rezultata bilo kojim sredstvima (mašinskim, digitalnim ili drugim) i u bilo kom obliku, u celosti ili u delovima;
- (c) pravo davanja saopštenja javnosti: pravo odobravanja svakog javnog prikazivanja, izvođenja ili saopštenja, žičnim ili bežičnim putem, uključujući stavljanje rezultata na raspolaganje javnosti na način koji pripadnicima javnosti omogućuje pristup sa mesta i u vreme koje sami odaberu; ovo pravo se odnosi i na saopštavanje i emitovanje putem kablovske mreže ili putem satelita;
- (d) pravo distribucije: pravo odobravanja svakog oblika distribucije rezultata ili kopija rezultata javnosti;
- (e) pravo adaptacije: pravo izmene rezultata;
- (f) pravo prevođenja;
- (g) pravo pohranjivanja i arhiviranja rezultata u skladu sa pravilima o upravljanju dokumentima koja se primenjuju na Komisiju, uključujući digitalizaciju, odnosno konvertovanje formata za čuvanje ili u svrhu novog korišćenja;
- (h) u slučaju kada su rezultati u formi dokumenata, pravo odobravanja ponovnog korišćenja dokumenata, u skladu sa Odlukom Komisije 2011/833/EU od 12. decembra 2011. o ponovnom korišćenju dokumenata Komisije, ukoliko je navedena Odluka primenljiva i ukoliko dokumenta spadaju u područje primene Odluke, a nisu

isključena nijednom njenom odredbom. Za potrebe ove odredbe, termini „ponovno korišćenje“ i „dokument“ imaju značenja koja su predviđena Odlukom 2011/833/EU.

Gore navedena prava korišćenja mogu biti detaljnije utvrđena u Posebnim uslovima.

Dodatna prava korišćenja od strane EU mogu biti predviđena u Posebnim uslovima.

Korisnik se mora pobrinuti da EU ima pravo korišćenja *postojećih prava* u okviru rezultata *Ključne aktivnosti*. *Postojeća prava* se moraju ostvariti u iste svrhe i pod istim uslovima kao što važi za prava na korišćenje rezultata *Ključne aktivnosti*, osim ako nije drugačije naznačeno u Posebnim uslovima.

Informacije o vlasniku autorskih prava moraju biti unete u slučajevima kada EU objavljuje rezultat. Informacije o autorskim pravima moraju biti date u sledećem obliku: „© — godina — ime i prezime vlasnika autorskih prava. Sva prava zadržana. Evropskoj uniji izdata licenca pod određenim uslovima.“.

Ukoliko korisnik odobri Komisiji prava korišćenja rezultata, to ne utiče na obaveze Komisije u smislu čuvanja poverljivosti shodno članu II.6, odnosno na obaveze korisnika shodno članu II.2.

ČLAN II.10 — DODELA UGOVORA NEOPHODNIH ZA SPROVOĐENJE KLJUČNE AKTIVNOSTI

II.10.1 Ukoliko sprovođenje *Ključne aktivnosti* zahteva od korisnika nabavku dobara, radova ili usluga, korisnik može dodeliti ugovor u skladu sa uobičajenom praksom nabavke ukoliko se odabere ponuda sa najboljim odnosom cene i kvaliteta ili, kako je primenljivo, ponuda sa najnižom cenom. Pri tome korisnik mora izbegavati *sukob interesa*.

Korisnik mora obezbediti da Komisija, Evropski revizorski sud i Evropska služba za borbu protiv prevara (*OLAF*) mogu ostvarivati svoja prava shodno članu II.27 i prema izvođačima korisnika.

II.10.2 Korisnik koji je „ugovorni organ“ u smislu Direktive 2014/24/EU², odnosno „ugovorni subjekt“ u smislu Direktive 2014/25/EU³ mora poštovati važeća nacionalna pravila o javnim nabavkama.

Korisnik mora obezbediti da se uslovi koji se primenjuju na njega shodno članovima II.4, II.5, II.6 i II.9 primenjuju i na izvođače.

II.10.3 Korisnik ima isključivu odgovornost za sprovođenje *Ključne aktivnosti* i poštovanje odredaba Ugovora.

II.10.4. Ukoliko korisnik prekrši svoje obaveze shodno članu II.10.1, troškovi koji se odnose na relevantni ugovor smatraju se neprihvatljivim u skladu sa članom II.19.2, tačke (c), (d) i (e).

Ukoliko korisnik prekrši svoje obaveze shodno članu II.10.2, iznos namenskih bespovratnih sredstava može se umanjiti u skladu sa članom II.25.4.

ČLAN II.11 — PODUGOVARANJE POSLOVA KOJI ČINE DEO KLJUČNE AKTIVNOSTI

II.11.1 Korisnik može podugovarati poslove koji čine deo *Ključne aktivnosti*. Ukoliko to učini, on mora obezbediti da, pored uslova koji su naznačeni u članu II.10, budu ispunjeni i sledeći uslovi:

- (a) podugovaranje ne pokriva glavne poslove *Ključne aktivnosti*;
- (b) primena podugovaranja je opravdana s obzirom na prirodu *Ključne aktivnosti* i onoga što je neophodno za njeno sprovođenje;

² Direktiva 2014/24/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 26. februara 2014. o javnim nabavkama, kojom se ukida Direktiva 2004/18/EZ

³ Direktiva 2014/25/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 26. februara 2014. o nabavkama subjekata koji posluju u sektorima voda, energije, transporta i poštanskih usluga, kojom se ukida Direktiva 2004/17/EZ

- (c) predviđeni troškovi podugovaranja mogu se jasno utvrditi u predviđenim budžetskim sredstvima određenim u Aneksu II;
- (d) svaku primenu podugovaranja, ukoliko to nije predviđeno Aneksom II, saopštava korisnik, a odobrava Komisija. Komisija može dati odobrenje:
  - (i) pre primene podugovaranja, ukoliko korisnik zahteva izmenu i dopunu shodno članu II.13; ili
  - (ii) nakon primene podugovaranja ako:
    - je podugovaranje posebno opravdano u srednjoročnom i završnom tehničkom izveštaju kao što je predviđeno u članu I.4.3 i I.4.4; i
    - podugovaranje ne zahteva izmene Ugovora kojima bi se dovela u pitanje odluka o dodeli namenskih bespovratnih sredstava ili prekršilo načelo jednakog postupanja prema svim podnosiocima predloga projekta;
- (e) korisnik obezbeđuje da uslovi koji važe za njega shodno članu II.8 važe i za podugovarače.

II.11.2 Ukoliko korisnik prekrši svoje obaveze shodno članu II.11.1, tačke (a), (b), (c) ili (d), relevantni troškovi datog ugovora smatraju se neprihvatljivim u skladu sa članom II.19.2, tačka (f).

Ukoliko korisnik prekrši svoju obavezu shodno članu II.11.1, tačka (e), iznos namenskih bespovratnih sredstava može se umanjiti u skladu sa članom II.25.4.

ČLAN II.12 — FINANSIJSKA PODRŠKA TREĆIM LICIMA

II.12.1 Ukoliko, prilikom sprovođenja *Ključne aktivnosti*, korisnik mora pružiti finansijsku podršku trećim licima, korisnik mora dati takvu finansijsku podršku koja je u skladu sa uslovima naznačenim u Aneksu II. Shodno tim uslovima, moraju se navesti najmanje sledeće informacije:

- (a) maksimalni iznos finansijske podrške. Ovaj iznos ne sme biti veći od 60.000 EUR za svako treće lice, osim ako bi cilj aktivnosti navedene u Aneksu II u suprotnom bilo nemoguće ili previše komplikovano ostvariti;
- (b) kriterijumi za određivanje tačnog iznosa finansijske podrške;
- (c) različite vrste aktivnosti za koje se može primiti finansijska podrška, na osnovu utvrđene liste;
- (d) lica ili kategorije lica koja mogu primiti finansijsku podršku;
- (e) kriterijumi za davanje finansijske podrške.

II.12.2 Kao izuzetak od člana II.12.1, ako je finansijska podrška u obliku nagrade, korisnik mora dati takvu finansijsku podršku shodno uslovima naznačenim u Aneksu II. Shodno tim uslovima, moraju se navesti najmanje sledeće informacije:

- (a) kriterijumi prihvatljivosti i kriterijumi za dodelu;
- (b) iznos nagrade;
- (c) plan isplate.

II.12.3 Korisnik mora obezbediti da se uslovi koji se na njega primenjuju shodno članovima II.4, II.5, II.6, II.8, II.9 i II.27 primenjuju i na treća lica koja primaju finansijsku podršku.

ČLAN II.13 — IZMENE I DOPUNE UGOVORA

II.13.1 Sve izmene i dopune Ugovora moraju biti u pisanom obliku.

II.13.2 Izmena i dopuna ne sme imati za cilj ili posledicu takve izmene Ugovora koje bi dovele u pitanje odluku o dodeli namenskih bespovratnih sredstava, odnosno dovele do neravnopravnog postupanja prema podnosiocima predloga projekta.

II.13.3 Svaki zahtev za izmenu i dopunu mora da bude:

- (a) opravdan;
- (b) podnet uz odgovarajuću prateću dokumentaciju; i
- (c) poslat drugoj ugovornoj strani blagovremeno pre nego što će izmena stupiti na snagu, a u svakom slučaju mesec dana pre isteka *perioda sprovođenja*.

Tačka (c) se ne primenjuje u slučajevima kada ugovorna strana koja zahteva izmenu i dopunu propisno potkrepi svoj zahtev i ukoliko je druga strana sa tim saglasna.

II.13.4 U slučaju namenskih bespovratnih sredstava za operativne troškove, rok koji je predviđen članom I.2.2 se ne može produžiti izmenama i dopunama Ugovora.

II.13.5 Izmene i dopune stupaju na snagu onog datuma kada ih potpiše poslednja od ugovornih strana, ili na dan odobrenja zahteva za izmenu i dopunu.

Izmene i dopune proizvode dejstvo na dan koji su dogovorile ugovorne strane ili, u slučaju nepostojanja takvog dogovora, na dan kada izmene i dopune stupaju na snagu.

ČLAN II.14 — USTUPANJE POTRAŽIVANJA TREĆIM LICIMA

II.14.1 Korisnik ne sme ustupiti svoja potraživanja trećim licima bez odobrenja Komisije, osim ukoliko to Komisija odobri na osnovu obrazloženog, pisanog zahteva korisnika.

Ukoliko Komisija ne prihvati ustupanje ili uslovi ustupanja nisu ispunjeni, ustupanje nije važeće.

II.14.2 Ustupanje potraživanja ni pod kakvim uslovima ne oslobađa korisnika njegovih obaveza prema Komisiji.

ČLAN II.15 — VIŠA SILA

II.15.1 Ugovorna strana koja se suočava sa *višom silom* mora bez odlaganja poslati zvanično obaveštenje drugoj strani, navodeći prirodu situacije ili događaja, očekivano trajanje i predvidive posledice.

II.15.2 Ugovorne strane moraju preduzeti neophodne mere kako bi se šteta prouzrokovana *višom silom* svela na najmanju moguću meru. Ugovorne strane moraju preduzeti sve što je u njihovoj moći kako bi se nastavilo sa sprovođenjem *Ključne aktivnosti* u najkraćem mogućem roku.

II.15.3 Ne smatra se da je ugovorna strana koja je suočena sa događajem *više sile* prekršila svoje obaveze prema Ugovoru ukoliko je usled dejstva *više sile* sprečena da ih ispunjava.

ČLAN II.16 — OBUSTAVA SPROVOĐENJA KLJUČNE AKTIVNOSTI

II.16.1 Obustava sprovođenja od strane korisnika

Korisnik može obustaviti sprovođenje *Ključne aktivnosti* ili neki njen deo ukoliko vanredne okolnosti učine sprovođenje nemogućim ili izuzetno teškim, a naročito u slučaju *više sile*.

Korisnik mora odmah obavestiti Komisiju, navodeći:

- (a) razloge za obustavu, uključujući detalje o datumu ili periodu nastupanja vanrednih okolnosti; i
- (b) očekivani datum nastavka sprovođenja.

Onog trenutka kada okolnosti dozvole da korisnik nastavi sa sprovođenjem *Ključne aktivnosti*, korisnik mora bez odlaganja o tome obavestiti Komisiju i dostaviti zahtev za izmenu i dopunu Ugovora kao što predviđa član II.16.3. Ova obaveza se ne primenjuje u slučaju raskida Ugovora u skladu sa članom II.17.1, odnosno sa članom II.17.2.1, tačke (b) ili (c).

II.16.2 Obustava sprovođenja od strane Komisije

II.16.2.1 Osnov za obustavu

Komisija može obustaviti sprovođenje *Ključne aktivnosti* ili neki njen deo ukoliko:

- (a) Komisija ima dokaz o tome da je korisnik počinio *nepravilnosti, prevaru ili povredu obaveza* prilikom postupka dodele Ugovora ili tokom sprovođenja Ugovora;
- (b) Komisija ima dokaz o tome da je korisnik počinio sistemsku *nepravilnost, prevaru ili ozbiljnu povredu obaveza*, ili ih je počinio više puta, iz drugih ugovora o dodeli namenskih bespovratnih sredstava EU ili Evropske zajednice za atomsku energiju („Evroatom“), koji su dodeljeni korisniku pod sličnim uslovima, a počinjena *nepravilnost, prevara ili povreda obaveze* imaju materijalno značajni uticaj na dodeljena namenska bespovratna sredstva; ili
- (c) Komisija posumnja da je korisnik počinio *nepravilnosti, prevaru ili povredu obaveza* tokom postupka dodele Ugovora ili tokom sprovođenja Ugovora i stoga je potrebno da proveriti da li su one zaista počinjene.

II.16.2.2 Postupak obustave

Prvi korak Pre obustave sprovođenja *Ključne aktivnosti*, Komisija mora korisniku poslati *zvanično obaveštenje* u kome:

- (a) obaveštava korisnika o:
  - (i) svojoj nameri da obustavi sprovođenje;
  - (ii) razlozima za obustavu;
  - (iii) neophodnim uslovima za nastavak sprovođenja u slučajevima navedenim u članu II.16.2.1, tačke (a) i (b); i
- (b) poziva korisnika da podnese primedbe u roku od 30 kalendarskih dana od dana prijema *zvaničnog obaveštenja*.

Drugi korak Ukoliko Komisija ne primi primedbe ili odluči da nastavi sa postupkom uprkos primedbama koje je primila, Komisija mora korisniku poslati *zvanično obaveštenje* u kome obaveštava korisnika o:

- (a) obustavi sprovođenja;
- (b) razlozima za obustavu; i
- (c) konačnim uslovima za nastavak sprovođenja u slučajevima utvrđenim u članu II.16.2.1, tačke (a) i (b); ili
- (d) okvirnom datumu završetka neophodne provere u slučaju utvrđenom u članu II.16.2.1, tačka (c).

Obustava stupa na snagu na dan prijema *zvaničnog obaveštenja* od strane korisnika, odnosno kasnijeg datuma naznačenog u *zvaničnom obaveštenju*.

U suprotnom, Komisija mora poslati *zvanično obaveštenje* korisniku u kome ga obaveštava da neće nastaviti sa postupkom obustave.

II.16.2.3 Nastavak sprovođenja

U cilju nastavka sprovođenja, korisnik mora ispuniti tražene uslove u najkraćem mogućem roku i obavestiti Komisiju o postignutom napretku.

Ukoliko su uslovi za nastavak sprovođenja ispunjeni ili su izvršene neophodne provere, Komisija mora poslati korisniku *zvanično obaveštenje* u kome:

- (a) obaveštava korisnika o ispunjenosti uslova za ukidanje obustave; i

- (b) traži od korisnika da dostavi zahtev za izmenu i dopunu Ugovora kao što je predviđeno članom II.16.3. Ova obaveza se ne primenjuje ukoliko je Ugovor raskinut u skladu sa članom II.17.1, odnosno sa članom II.17.2.1, tačke (b), (f) ili (g).

II.16.3 Efekti obustave

Ukoliko se sprovođenje *Ključne aktivnosti* može nastaviti a Ugovor nije raskinut, izmena i dopuna Ugovora mora biti izvršena u skladu sa članom II.13 kako bi se:

- (a) odredio datum nastavka *Ključne aktivnosti*;
- (b) produžilo trajanje *Ključne aktivnosti*; i
- (c) sprovele ostale izmene potrebne za prilagođavanje *Ključne aktivnosti* novonastaloj situaciji.

Ukidanje obustave važi od datuma nastavka koji je utvrđen u izmeni i dopuni. Ovaj datum može prethoditi datumu stupanja izmena i dopuna na snagu.

Troškovi nastali tokom perioda obustave, a koji se odnose na sprovođenje obustavljene *Ključne aktivnosti* ili obustavljenog dela aktivnosti ne mogu se nadoknaditi niti pokriti namenskim bespovratnim sredstvima.

Obustavljanje sprovođenja *Ključne aktivnosti* ne utiče na pravo Komisije da raskine Ugovor u skladu sa članom II.17.2, da smanji iznos namenskih bespovratnih sredstava ili zatraži povraćaj neopravdano plaćenih iznosa u skladu sa članovima II.25.4 i II.26.

Nijedna od ugovornih strana nema pravo na naknadu štete zbog obustave koju je pokrenula druga ugovorna strana.

ČLAN II.17 — RASKID UGOVORA

II.17.1 Raskid Ugovora na zahtev korisnika

Korisnik može raskinuti Ugovor.

Korisnik mora poslati Komisiji *zvanično obaveštenje* o raskidu, u kome navodi:

- (a) razloge za raskid;
- (b) datum kada raskid stupa na snagu. Ovaj datum mora biti određen nakon *zvaničnog obaveštenja*.

Ukoliko korisnik ne navede razloge za raskid Ugovora ili Komisija smatra da razlozi ne opravdavaju raskid, smatra se da Ugovor nije propisno raskinut.

Raskid stupa na snagu na dan koji je naznačen u *zvaničnom obaveštenju*.

II.17.2 Raskid Ugovora na zahtev Komisije

II.17.2.1 Osnov za raskid

Komisija može raskinuti Ugovor, ako:

- (a) postoji verovatnoća da će pravna, finansijska, tehnička, organizaciona ili vlasnička situacija korisnika u značajnoj meri uticati na sprovođenje Ugovora i dovesti u pitanje odluku o dodeli namenskih bespovratnih sredstava ili dođe do izmene koja se odnosi na slučajeve isključenja navedene u članu 136 Uredbe (EU) 2018/1046, čime se dovodi u pitanje odluka o dodeli namenskih bespovratnih sredstava;
- (b) korisnik, bilo koje povezano lice ili bilo koje fizičko lice koje ima ključnu ulogu za dodelu sredstava ili sprovođenje Ugovora počini ozbiljnu povredu obaveza, uključujući nepravilno sprovođenje *Ključne aktivnosti* na način koji je opisan u Aneksu I;

- (c) sprovođenje *Ključne aktivnosti* je sprečeno ili obustavljeno zbog događaja više sile ili vanrednih okolnosti i zbog toga:
- (i) nastavak nije moguć; ili
  - (ii) neophodne izmene Ugovora bi dovele u pitanje odluku o dodeli namenskih bespovratnih sredstava ili bile u suprotnosti sa načelom jednakog postupanja prema podnosiocima predloga projekta;
- (d) korisnik ili fizičko ili pravno lice koje preuzme neograničenu odgovornost za dugove korisnika:
- (i) ako je proglašen bankrot ili je predmet postupka za proglašenje nesolventnosti ili likvidacije, ako njegovim sredstvima upravlja likvidator ili sud, ako ima aranžman sa kreditorima, ako je obustavljeno poslovanje ili ako se nalazi u sličnoj situaciji koja proističe iz sličnog procesa a koja je predviđena zakonodavstvom EU ili nacionalnim zakonodavstvom;
  - (ii) ako je prekršio obaveze vezane za plaćanje poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje u skladu sa merodavnim pravom;
- (e) korisnik ili neko *povezano lice* ili fizičko lice koje ima ključnu ulogu za dodelu sredstava ili sprovođenje Ugovora počini neko od sledećih dela:
- (i) *ozbiljan profesionalni prekršaj* koji je na bilo koji način dokazan;
  - (ii) *prevara*;
  - (iii) korupcija;
  - (iv) aktivnosti povezane sa kriminalnim organizacijama;
  - (v) pranje novca;
  - (vi) zločini povezani sa terorizmom (uključujući finansiranje terorističkih aktivnosti);
  - (vii) korišćenje dečje radne snage ili drugi prekršaji koji se tiču trgovine ljudima;
- (f) Komisija ima dokaze da su korisnik ili neko *povezano lice* ili fizičko lice koje ima ključnu ulogu za dodelu sredstava ili sprovođenje Ugovora počinio *nepravilnost, prevaru ili povredu obaveza* prilikom postupka dodele ili prilikom sprovođenja Ugovora, uključujući dokaz da su korisnik ili neko *povezano lice* ili fizičko lice podneli lažne informacije, odnosno da nisu dostavili potrebne informacije;
- (g) Komisija ima dokaze da je korisnik počinio sistemsku *nepravilnost, prevaru* ili ozbiljnu *povredu obaveza* ili *nepravilnost, prevaru* ili ozbiljnu *povredu obaveza* koja se ponavlja, u vezi sa drugim namenskim bespovratnim sredstvima koja su mu dodeljena od strane EU ili Evroatoma pod sličnim uslovima, a takve *nepravilnosti, prevara* ili *povreda obaveza* imaju materijalno značajan uticaj na aktuelna namenska bespovratna sredstva;
- (h) Korisnik ili svako povezano lice koje ima ključnu ulogu za dodelu sredstava ili sprovođenje Ugovora osnuje subjekat pod drugom nadležnošću s namerom da izbegne fiskalne, socijalne ili druge zakonske obaveze u jurisdikciji u kojoj se nalazi registrovana kancelarija, centralna uprava ili glavno mesto odvijanja delatnosti;
- (i) korisnik ili svako povezano lice ustanovljeno je s namerom koja je navedena u tački (h) ili
- (j) Komisija je poslala *zvanično obaveštenje* korisniku u kome zahteva od njega da prekine učešće svog povezanog subjekta zato što se taj subjekt nalazi u situaciji iz tačaka (d) do (i), pri čemu korisnik nije zatražio izmenu kojom se prekida učešće subjekta, a njegovi zadaci preraspodeljuju.

II.17.2.2 Postupak raskida Ugovora

Prvi korak — Pre raskida Ugovora, Komisija mora poslati korisniku *zvanično obaveštenje* u kome:

- (a) obaveštava korisnika o:
  - (i) svojoj nameri da raskine Ugovor;
  - (ii) razlozima za raskid Ugovora; i
- (b) traži od korisnika da, u roku od 45 kalendarskih dana od prijema zvaničnog obaveštenja:
  - (i) podnese svoje primedbe; i

- (ii) u slučaju člana II.17.2.1, tačka (b), obavesti Komisiju o merama koje su preduzete radi ispunjenja obaveza shodno Ugovoru.

Drugi korak — Ukoliko Komisija ne dobije primedbe ili odluči da nastavi sa postupkom iako je primila primedbe, Komisija će poslati korisniku *zvanično obaveštenje* u kome obaveštava korisnika o raskidu Ugovora i datumu kada raskid stupa na snagu.

U suprotnom, Komisija mora poslati korisniku *zvanično obaveštenje* u kome obaveštava korisnika da je postupak raskida obustavljen.

Raskid ugovora stupa na snagu:

- (a) za raskide shodno članu II.17.2.1, tačke (a), (b) i (d): na dan koji je određen u *zvaničnom obaveštenju* o raskidu iz drugog podstava (tj. gore navedenog Drugog koraka);
- (b) za raskide shodno članu II.17.2.1, tačke (c), (e) do (j): na dan nakon što korisnik primi *zvanično obaveštenje* o raskidu Ugovora iz drugog podstava (tj. gore navedenog Drugog koraka).

II.17.3 Dejstva raskida Ugovora

U roku od 60 kalendarskih dana od dana kada raskid Ugovora stupa na snagu, korisnik mora podneti zahtev za isplatu preostalih obaveza shodno članu I.4.4.

Ukoliko Komisija ne dobije zahtev za isplatu preostalih obaveza u gore navedenom roku, namenskim bespovratnim sredstvima se nadoknađuju ili pokrivaju samo oni troškovi ili sredstva za troškove koji su navedeni u odobrenom tehničkom izveštaju i, gde je to od značaja, u odobrenom finansijskom izveštaju.

Ukoliko je Ugovor raskinula Komisija zato što je korisnik prekršio svoju obavezu da podnese zahtev za isplatu, korisnik ne može podneti zahtev za isplatu nakon raskida Ugovora. U tom slučaju, primenjuju se odredbe iz drugog podstava.

Komisija izračunava konačni iznos namenskih bespovratnih sredstava shodno članu II.25 i preostalih obaveza shodno članu I.4.5 na osnovu podnetih izveštaja. Računaju se samo aktivnosti čija je realizacija počela pre datuma stupanja na snagu raskida Ugovora ili datuma završetka perioda sprovođenja shodno članu I.2.2, uzimajući u obzir raniji datum. Ako namenska bespovratna sredstva imaju oblik naknade stvarno nastalih troškova, kako je naznačeno u članu I.3.2(a)(i), samo troškovi koji su nastali pre stupanja raskida Ugovora na snagu nadoknađuju se ili pokrivaju iz namenskih bespovratnih sredstava. Troškovi koji se odnose na ugovorene aktivnosti koje se izvršavaju tek nakon raskida Ugovora ne razmatraju se i ne nadoknađuju, niti pokrivaju namenskim bespovratnim sredstvima.

Komisija može da smanji iznos namenskih bespovratnih sredstava u skladu sa članom II.25.4 u slučaju:

- (a) nepropisnog raskida Ugovora od strane korisnika u smislu člana II.17.1; ili
- (b) raskida Ugovora od strane Komisije po svakom osnovu utvrđenom u članu II 17.2.1, tačke (b) do (j).

Nijedna ugovorna strana ne može potraživati nadoknadu štete na osnovu toga što je druga strana raskinula Ugovor.

Nakon raskida Ugovora, obaveze korisnika i dalje ostaju na snazi, a posebno one obaveze iz članova I.4, II.6, II.8, II.9, II.14 i II.27, kao i sve dodatne odredbe o korišćenju rezultata, i to na način predviđen u Posebnim uslovima.

ČLAN II.18 — MERODAVNO PRAVO, REŠAVANJE SPOROVA I IZVRŠNE ODLUKE

II.18.1 Na ovaj Ugovor se primenjuje merodavno pravo Evropske unije, uz koje se, po potrebi, primenjuje i belgijsko pravo.

II.18.2 U skladu sa članom 272 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (*TFEU*), Opšti sud ili, po žalbi, Sud pravde Evropske unije, ima isključivu nadležnost da razmatra sve sporove između EU i svakog korisnika u pogledu tumačenja, primene ili važenja Ugovora, ukoliko se takav spor ne može rešiti mirnim putem.

II.18.3 U skladu sa članom 299 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (*TFEU*), u svrhu povraćaja sredstava u smislu člana II.26, Komisija može doneti izvršnu odluku kojom se izriču novčane obaveze licima koja nisu države.

Protiv takve odluke može se pokrenuti *sudski postupak* pred Opštim sudom Evropske unije u skladu sa članom 263 *TFEU*.

DEO B — FINANSIJSKE ODREDBE

ČLAN II.19 — PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

II.19.1 Uslovi za prihvatljivost troškova

Prihvatljivi troškovi Ključne aktivnosti jesu troškovi koje je korisnik zaista snosio i koji ispunjavaju sledeće kriterijume:

- (a) da su nastali tokom *perioda sprovođenja*, sa izuzetkom troškova koji se odnose na zahtev za isplatu preostalih obaveza i odgovarajuću prateću dokumentaciju iz člana I.4.4;
- (b) da su naznačeni u predviđenim budžetskim sredstvima. Predviđena budžetska sredstva su utvrđena u Aneksu II;
- (c) da su nastali u vezi sa *Ključnom aktivnošću* kao što je opisano u Aneksu II i da su neophodni za njeno sprovođenje;
- (d) da se mogu utvrditi i proveriti, a posebno da su iskazani u računovodstvenoj evidenciji i utvrđeni u skladu sa važećim računovodstvenim standardima zemlje u kojoj korisnik ima sedište i u skladu sa uobičajenom praksom troškovnog računovodstva korisnika;
- (e) da su usklađeni sa važećim poreskim i socijalnim zakonodavstvom; i
- (f) da su razumni, opravdani i saglasni načelu dobrog finansijskog upravljanja, a posebno u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti.

II.19.2 Prihvatljivi direktni troškovi

Da bi troškovi bili prihvatljivi, *direktni troškovi Ključne aktivnosti* moraju ispunjavati uslove prihvatljivosti utvrđene u članu II.19.1.

Konkretno, sledeće kategorije troškova predstavljaju prihvatljive direktne troškove, i to ukoliko su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su predviđeni članom II.19.1, kao i sledeći uslovi:

- (a) troškovi zaposlenih na osnovu ugovora o radu zaključenog sa korisnikom ili na osnovu drugog ekvivalentnog akta o imenovanju i angažovanog na sprovođenju konkretne *Ključne aktivnosti*, pod uslovom da su takvi troškovi u skladu sa uobičajenom politikom korisnika o naknadama za zaposlene.

Ovi troškovi obuhvataju stvarne zarade uz plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje i ostale zakonske obaveze u okviru naknada za zaposlene, uključujući isplate na osnovu dopunskih ugovora bez obzira na prirodu tih ugovora, pod uslovom da se takve isplate primenjuju dosledno za istu vrstu posla ili stručnosti, nezavisno od korišćenog izvora finansiranja.

Troškovi zaposlenih mogu obuhvatati i troškove fizičkih lica zaposlenih na osnovu ugovora koji je zaključen sa korisnikom a ne predstavlja ugovor o radu, kao i troškove fizičkih lica koja su uz naknadu ustupljena korisniku od strane trećeg lica, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- (i) lice radi u sličnim uslovima kao i zaposleni (konkretno u pogledu načina organizacije posla, zaduženja i mesta gde se obavljaju zadaci);
- (ii) rezultat rada pripada korisniku (osim ako je izuzetno drugačije dogovoreno); i

- (iii) troškovi tako angažovanog fizičkog lica ne razlikuju se značajno od troškova zaposlenih koji obavljaju slične poslove na osnovu ugovora o radu zaključenog sa korisnikom;
- (b) troškovi prevoza i pripadajuće dnevnice, pod uslovom da su takvi troškovi u skladu sa uobičajenom praksom korisnika u pogledu putnih troškova;
- (c) troškovi amortizacije opreme ili drugih sredstava (novih ili polovnih) iskazani u računovodstvenim izveštajima korisnika, pod uslovom da su sredstva:
  - (i) otpisana u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i uobičajenom računovodstvenom praksom korisnika; i
  - (ii) nabavljena u skladu sa članom II.10.1 tokom *perioda sprovođenja*;

Prihvatljivim troškovima smatraju se i troškovi najma ili zakupa opreme ili drugih sredstava, pod uslovom da ti troškovi ne prelaze troškove amortizacije slične opreme ili sredstava i da ne podležu finansijskim naknadama;

Pri utvrđivanju prihvatljivih troškova, može se uzeti u obzir samo onaj deo troškova amortizacije, najma ili zakupa opreme koji se odnosi na period sprovođenja i stvarno korišćenje za potrebe *Ključne aktivnosti*. Izuzetno od toga, na osnovu Posebnih uslova može biti prihvatljiv celokupan trošak nabavke opreme, ukoliko je to opravdano prirodom *Ključne aktivnosti* i kontekstom korišćenja opreme ili sredstava;

- (d) troškovi potrošnog materijala i potrebnih zaliha, pod uslovom da su:
  - (i) nabavljeni u skladu sa članom II.10.1; i
  - (ii) direktno opredeljeni za *Ključnu aktivnost*;
- (e) troškovi koji direktno proističu iz uslova utvrđenih Ugovorom (širenje informacija, specifična evaluacija *Ključne aktivnosti*, revizije, prevodi, umnožavanje), uključujući troškove traženih finansijskih garancija, pod uslovom da su odgovarajuće usluge nabavljene u skladu sa članom II.10.1;
- (f) troškovi koji proizlaze iz *podugovora* u smislu člana II.11, pod uslovom da su ispunjeni uslovi utvrđeni u članu II.11.1, tačke (a), (b), (c) i (d);
- (g) troškovi finansijske podrške trećim licima u smislu člana II.12, ukoliko su ispunjeni uslovi predviđeni tim članom ;
- (h) dažbine, porezi i takse koje plaća korisnik, a naročito porez na dodatu vrednost (PDV), pod uslovom da su obuhvaćeni prihvatljivim direktnim troškovima, i ukoliko Ugovorom nije drugačije predviđeno.

II.19.3 Prihvatljivi indirektni troškovi

Prihvatljivi su oni *indirektni troškovi Ključne aktivnosti* koji predstavljaju pravednu raspodelu ukupnih režijskih troškova korisnika u skladu sa uslovima prihvatljivosti utvrđenim u članu II.19.1.

Osim ako je drugačije utvrđeno članom I.3.2, prihvatljivi *indirektni troškovi* se moraju prijaviti na osnovu jedinstvene stope od 7% ukupnih prihvatljivih *direktnih troškova*.

II.19.4 Neprihvatljivi troškovi

Pored ostalih troškova koji ne zadovoljavaju uslove utvrđene članom II.19.1, neprihvatljivim se smatraju sledeći troškovi:

- (a) prinos na kapital i dividende koje isplaćuje korisnik;
- (b) dug i troškovi koji proizlaze iz dužničkih obaveza;
- (c) rezervacije za gubitke ili dugove;
- (d) kamate po osnovu duga;
- (e) nenaplativa potraživanja;
- (f) negativne kursne razlike;
- (g) troškovi prenosa sredstava Komisije koje naplaćuje banka korisnika;
- (h) troškovi koje je korisnik prijavio u okviru neke druge Ključne aktivnosti za koju su dodeljena namenska bespovratna sredstva iz budžeta EU. Takva namenska bespovratna sredstva obuhvataju namenska bespovratna sredstva koja dodeljuje država članica, a finansiraju se iz budžetskih sredstava EU, kao i namenska bespovratna sredstva koja dodeljuju tela izvan Komisije u svrhu realizacije budžeta EU. Posebno, korisnici koji primaju operativna bespovratna sredstva finansirana iz budžeta EU ili Evroatoma ne mogu prijavljivati indirektno troškove tokom perioda pokrivenog takvim operativnim sredstvima, osim ukoliko mogu da dokažu da ona ne pokrivaju troškove Ključne aktivnosti;
- (i) naknade u naturi trećih lica;
- (j) prekomerni ili nepromišljeni izdaci;
- (k) odbitni PDV.

ČLAN II.20 — PREPOZNATLJIVOST I PROVERLJIVOST PRIJAVLJENIH IZNOSA

II.20.1 Prijavljanje troškova i sredstava za pokrivanje troškova

Korisnik kao prihvatljive troškove ili tražena sredstva za pokrivanje troškova mora prijaviti:

- (a) za stvarne troškove: troškove koji su stvarno nastali u vezi sa *Ključnom aktivnošću*;
- (b) za jedinične troškove ili sredstva za jedinične troškove: iznos dobijen množenjem iznosa po jedinici navedenog u članu I.3.2(a)(ii) ili (b) sa stvarnim brojem korišćenih ili proizvedenih jedinica;
- (c) za jednokratne troškove ili sredstva za jedinične troškove: ukupan iznos naznačen u članu I.3.2(a)(iii) ili (c), ako su odgovarajući zadaci ili deo *Ključne aktivnosti* opisani u Aneksu II pravilno sprovedeni;
- (d) za paušalne troškove ili sredstva za paušalne troškove: iznos dobijen primenom jedinstvene stope naznačene u članu I.3.2(a)(iv) ili (d);
- (e) za sredstva koja nisu vezana za troškove: ukupan iznos naveden u članu I.3.2(e), ako su odgovarajući rezultati ili uslovi opisani u Aneksu II propisno ostvareni ili ispunjeni;
- (f) za jedinične troškove prijavljene na osnovu uobičajene prakse troškovnog računovodstva korisnika: iznos dobijen množenjem iznosa po jedinici, izračunatog u skladu sa uobičajenom praksom troškovnog računovodstva korisnika, sa stvarnim brojem korišćenih ili proizvedenih jedinica;
- (g) za jednokratne troškove prijavljene na osnovu uobičajene prakse troškovnog računovodstva korisnika: ukupan iznos izračunat u skladu sa njegovom uobičajenom praksom troškovnog računovodstva, ako su odgovarajući zadaci ili deo *Ključne aktivnosti* pravilno sprovedeni;
- (h) za paušalne troškove prijavljene na osnovu uobičajene prakse troškovnog računovodstva korisnika: iznos dobijen primenom jedinstvene stope izračunate u skladu sa uobičajenom praksom troškovnog računovodstva korisnika.

Za oblike namenskih bespovratnih sredstava navedene u tačkama (b), (c), (d), (f), (g) i (h), prijavljeni iznosi moraju da budu u skladu sa uslovima navedenim u tačkama (a) i (b) člana II.19.1.

II.20.2 Evidencija i ostala dokumentacija za dokazivanje prijavljenih troškova i sredstava za pokrivanje troškova

Korisnik mora dostaviti sledeću dokumentaciju, ako se od njega to traži u okviru kontrola ili revizija opisanih u članu II.27:

- (a) za stvarne troškove: odgovarajuću prateću dokumentaciju kao dokaz za prijavljene troškove, poput ugovora, računa i računovodstvenih evidencija.

Pored navedenog, uobičajenim računovodstvenim postupcima i postupcima interne kontrole korisnika mora se omogućiti direktno poravnanje prijavljenih iznosa sa iznosima iskazanim u njegovim računovodstvenim izveštajima i sa iznosima iskazanim u pratećoj dokumentaciji;

- (b) za jedinične troškove ili sredstva za jedinične troškove odgovarajuću prateću dokumentaciju kojom se dokazuje broj prijavljenih jedinica.

Za dokazivanje iznosa prijavljenog po jedinici korisnik nije obavezan da iskaže stvarne pokriveno prihvatljive troškove, niti da dostavi prateću dokumentaciju kao što su računovodstveni izveštaji;

- (c) za jednokratne troškove ili sredstva za jednokratne troškove odgovarajuću prateću dokumentaciju kojom se dokazuje da je *Ključna aktivnost* pravilno sprovedena.

Za dokazivanje iznosa prijavljenog kao jednokratni iznos, korisnik nije obavezan da iskaže stvarne pokriveno prihvatljive troškove, niti da dostavi prateću dokumentaciju kao što su računovodstveni izveštaji;

- (d) za paušalne troškove ili sredstva za paušalne troškove: odgovarajuću prateću dokumentaciju kojom se dokazuju prihvatljivi troškovi ili tražena sredstva za pokrivanje troškova na koje se primenjuje jedinstvena stopa.

Za primenjenu jedinstvenu stopu korisnik nije obavezan da iskaže stvarne pokriveno prihvatljive troškove, niti da dostavi prateću dokumentaciju kao što su računovodstveni izveštaji;

- (e) za sredstva koja nisu vezana za troškove: odgovarajući prateći dokumenti kao dokaz da je aktivnost propisno sprovedena:

Korisnik ne mora da identifikuje stvarne prihvatljive troškove koji su pokriveni niti da obezbedi prateće dokumente, kao što su računovodstveni izveštaji, kao dokaz da prijavljeni iznos predstavlja sredstva koja nisu vezana za troškove.

- (f) za jedinične troškove prijavljene na osnovu uobičajene prakse troškovnog računovodstva korisnika: odgovarajuću prateću dokumentaciju kojom se dokazuje broj prijavljenih jedinica;

- (g) za jednokratne troškove prijavljene na osnovu uobičajene prakse troškovnog računovodstva korisnika: odgovarajuću prateću dokumentaciju kojom se dokazuje da je *Ključna aktivnost* pravilno sprovedena;

- (h) za paušalne troškove prijavljene na osnovu uobičajene prakse troškovnog računovodstva korisnika: odgovarajuću prateću dokumentaciju kojom se dokazuju prihvatljivi troškovi na koje se primenjuje jedinstvena stopa.

II.20.3 Uslovi za utvrđivanje usklađenosti prakse troškovnog računovodstva

II.20.3.1 U slučajevima iz člana II.20.2, tačke (f), (g) i (h), korisnik nije obavezan da iskaže stvarne pokriveno prihvatljive troškove, ali mora osigurati da praksa troškovnog računovodstva korišćena u svrhe prijavljivanja prihvatljivih troškova bude u skladu sa sledećim uslovima:

- (a) korišćena praksa troškovnog računovodstva je njegova uobičajena praksa troškovnog računovodstva i dosledno se primenjuje na osnovu objektivnih kriterijuma nezavisno od izvora finansiranja;
- (b) prijavljeni troškovi se mogu direktno poravnati sa iznosima knjiženim u njegovom opštem računovodstvu; i
- (c) kategorije troškova korišćene za potrebe određivanja prijavljenih troškova ne uključuju nikakve neprihvatljive troškove niti troškove pokriveno drugim oblicima namenskih bespovratnih sredstava u skladu sa članom I.3.2.

II.20.3.2 Ako je to predviđeno Posebnim uslovima, korisnik Komisiji može podneti zahtev za procenu usklađenosti njegove uobičajene prakse troškovnog računovodstva. Uz zahtev, ako je to propisano Posebnim uslovima, potrebno je priložiti potvrdu o usklađenosti prakse troškovnog računovodstva („potvrda o usklađenosti prakse troškovnog računovodstva”).

Potvrda o usklađenosti prakse troškovnog računovodstva mora biti:

- (a) izdata od strane ovlašćenog revizora ili, ako je korisnik javni organ, od strane nadležnog ili nezavisnog državnog službenika; i
- (b) sastavljena u skladu sa Aneksom VII.

Ova potvrda mora potvrditi da je praksa troškovnog računovodstva korisnika korišćena za potrebe prijave prihvatljivih troškova u skladu sa uslovima utvrđenim u članu II.20.3.1 i sa dodatnim uslovima koji se mogu utvrditi u Posebnim uslovima.

II.20.3.3 Ako Komisija potvrdi usklađenost uobičajene prakse troškovnog računovodstva korisnika, troškovi prijavljeni u skladu sa tom praksom ne mogu se naknadno osporavati:

- (a) ako je stvarno korišćena praksa u skladu sa onom koju je odobrila Komisija; i
- (b) ako korisnik nije prikrilo nikakve informacije u cilju odobrenja njegove prakse troškovnog računovodstva.

ČLAN II.21 — PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA SUBJEKATA POVEZANIH SA KORISNIKOM

Ako Posebni uslovi sadrže odredbu o subjektima povezanim sa korisnikom, troškovi nastali tim subjektima prihvatljivi su ako:

- (a) su u skladu sa uslovima shodno članovima II.19 i II.20 koji se primenjuju na korisnika; i
- (b) korisnik osigura da se uslovi koji se primenjuju na korisnika shodno članovima II.4, II.5, II.6, II.8, II.10, II.11 i II.27 primenjuju i na povezani subjekat.

ČLAN II.22 — PRERASPODELA BUDŽETSKIH SREDSTAVA

Korisnik može uskladiti predviđena budžetska sredstva naznačena u Aneksu II preraspodelom između različitih budžetskih kategorija, ukoliko se Ključna aktivnost sprovodi kao što je opisano u Aneksu II. Ovo prilagođavanje se ne smatra izmenom i dopunom Ugovora kao što je predviđeno članom II.13.

Međutim, korisnik ne može dodati troškove koji se odnose na podugovore koji nisu predviđeni u Aneksu I osim ako je takve dodatne *podugovore* odobrila Komisija u skladu sa članom II.11.1, tačka (d).

Prva dva podstava se ne primenjuju na jednokratne iznose, prema članu I.3.2. (a)(iii) ili (c), niti na iznose sredstava koja nisu vezana za troškove, u skladu sa članom I.3.2(e).

ČLAN II.23 — NEISPUNJAVANJE OBAVEZE IZVEŠTAVANJA

Komisija može raskinuti Ugovor shodno članu II.17.2.1, tačka (b) i smanjiti iznos namenskih bespovratnih sredstava u skladu sa članom II.25.4 ako korisnik:

- (a) ne podnese zahtev za međuplaćanje ili isplatu preostalih obaveza zajedno sa dokumentacijom iz člana I.4.3 ili I.4.4 u roku od 60 kalendarskih dana od završetka odgovarajućeg perioda izveštavanja; i
- (b) ne podnese takav zahtev ni u dodatnom roku od 60 kalendarskih dana od pisane opomene Komisije.

ČLAN II.24 — OBUSTAVA PLAĆANJA I VREME UPLATA

II.24.1 Obustava plaćanja

II.24.1.1 Razlozi za obustavu

Komisija može u svakom trenutku tokom perioda sprovođenja ugovora obustaviti isplatu iznosa pretfinansiranja i međuplaćanja, ili isplatu preostalih obaveza ako:

- (a) Komisija ima dokaz da je korisnik počinio *nepravilnosti, prevaru ili povredu obaveza* u postupku dodele ili tokom sprovođenja Ugovora;
- (b) Komisija ima dokaz da je korisnik počinio sistemske greške ili greške koje se ponavljaju, *nepravilnosti, prevaru* ili ozbiljnu *povredu obaveza* u okviru drugih namenskih bespovratnih sredstava koje finansira EU ili Evropska zajednica za atomsku energiju („Evroatom“), a koja su dodeljena tom korisniku pod sličnim uslovima, ako takve *nepravilnosti, prevara* ili *povredu obaveza* imaju značajan uticaj na ova namenska bespovratna sredstva; ili
- (c) Komisija posumnja da je korisnik počinio *materijalno značajne greške, nepravilnosti, prevaru ili povredu obaveza* u postupku dodele ili tokom sprovođenja Ugovora, te mora proveriti da li se to stvarno dogodilo.

II.24.1.2 Postupak obustave

Prvi korak — Pre obustave plaćanja, Komisija mora poslati korisniku *zvanično obaveštenje* u kome:

- (a) obaveštava korisnika:
  - (i) o svojoj nameri da obustavi plaćanja;
  - (ii) o razlozima za obustavu;
  - (iii) u slučajevima iz člana II.24.1.1, tačke (a) i (b), o uslovima koje je potrebno ispuniti kako bi se plaćanja nastavila; i
- (b) poziva korisnika da dostavi primedbe u roku od 30 kalendarskih dana od prijema *zvaničnog obaveštenja*.

Drugi korak — Ako Komisija ne primi primedbe ili odluči da nastavi sa postupkom uprkos primljenim primedbama, mora obavestiti korisnika putem *zvaničnog obaveštenja* o sledećem:

- (a) obustavi plaćanja;
- (b) razlozima za obustavu;
- (c) konačnim uslovima pod kojima se plaćanja mogu nastaviti u slučajevima iz člana II.24.1.1, tačke (a) i (b);
- (d) okvirnom datumu završetka neophodne kontrole u slučaju iz člana II.24.1.1, tačka (c).

Obustava stupa na snagu na dan kada Komisija pošalje *zvanično obaveštenje* o obustavi (Drugi korak).

U protivnom, Komisija mora obavestiti korisnika putem *zvaničnog obaveštenja* da neće nastaviti postupak obustave.

II.24.1.3 Efekti obustave

Tokom trajanja obustave plaćanja korisnik nema pravo da podnese zahteve za plaćanje i prateću dokumentaciju iz člana I.4.2, I.4.3 i I.4.4.

Odgovarajući zahtevi za plaćanje i prateća dokumentacija mogu se podneti čim to bude moguće nakon nastavka plaćanja, odnosno mogu se dostaviti uz prvi zahtev za plaćanje nakon nastavka plaćanja u skladu sa planom utvrđenom u članu I.4.1.

Obustava plaćanja ne utiče na pravo korisnika da obustavi sprovođenje *Ključne aktivnosti* u skladu sa članom II.16.1 ili da raskine Ugovor u skladu sa članom II.17.1.

II.24.1.4 Nastavak plaćanja

Kako bi Komisija mogla da nastavi plaćanja, korisnik mora ispuniti tražene uslove u najkraćem mogućem roku, i mora obavestiti Komisiju o eventualnom učinjenom napretku.

Ako su ispunjeni uslovi za nastavak plaćanja, obustava će biti ukinuta. Komisija će o tome obavestiti korisnika putem *zvaničnog obaveštenja*.

II.24.2 Odlaganje roka za plaćanje

II.24.2.1 Komisija može u svakom trenutku odložiti rok za plaćanje koji je naznačen u članovima I.4.2, I.4.3 i I.4.5 ako se zahtev za plaćanje ne može odobriti zato što:

- (a) nije u skladu sa Ugovorom;
- (b) nije predložena odgovarajuća prateća dokumentacija; ili
- (c) postoji sumnja u pogledu prihvatljivosti troškova prijavljenih u finansijskim izveštajima, pa su neophodne dodatne kontrole, pregledi, revizije ili istrage.

II.24.2.2 Komisija mora poslati korisniku *zvanično obaveštenje* u kome ga obaveštava o:

- (a) odlaganju; i
- (b) razlozima za odlaganje.

Odlaganje stupa na snagu na dan kada Komisija pošalje *zvanično obaveštenje* o odlaganju.

II.24.2.3 Ako uslovi za odlaganje više nisu ispunjeni, odlaganje će se ukinuti i tok preostalog perioda će se nastaviti.

Ako odlaganje traje duže od dva meseca, korisnik može zatražiti od Komisije informaciju o tome da li će se odlaganje nastaviti.

Ako je rok za plaćanje odložen zato što tehnički izveštaji ili finansijski izveštaji nisu u skladu sa Ugovorom i što nije dostavljen revidiran izveštaj ili izjava, ili su dostavljeni ali su odbijeni, Komisija može raskinuti Ugovor u skladu sa članom II.17.2.1, tačka (b) i smanjiti iznos namenskih bespovratnih sredstava shodno članu II.25.4.

ČLAN II.25 — OBRAČUN KONAČNOG IZNOSA NAMENSKIH BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Konačan iznos namenskih bespovratnih sredstava zavisi od stepena do kojeg je Ključna aktivnost sprovedena u skladu sa uslovima Ugovora.

Komisija izračunava konačan iznos namenskih bespovratnih sredstava u trenutku isplate preostalih obaveza. Taj iznos se izračunava u nekoliko koraka:

- Prvi korak — Primena stope naknade na prihvatljive troškove i sabiranje sredstava koja nisu vezana za troškove I sredstava za jedinične, paušalne i jednokratne troškove
- Drugi korak — Ograničenje na *maksimalni iznos namenskih bespovratnih sredstava*
- Treći korak — Smanjenje zbog pravila o zabrani ostvarivanja profita
- Četvrti korak — Smanjenje zbog nepravilnog sprovođenja ili povrede drugih obaveza.

II.25.1 Prvi korak — Primena stope naknade na prihvatljive troškove i sabiranje sredstava koja nisu vezana za troškove i sredstava za jedinične, paušalne i jednokratne troškove

Ovaj korak se primenjuje na sledeći način:

- (a) ako se, u skladu sa članom I.3.2(a)(i), namenska bespovratna sredstva dodeljuju u obliku nadoknade stvarno nastalih prihvatljivih troškova, stopa naknade naznačena u tom članu primenjuje se na prihvatljive troškove koje je Komisija odobrila za odgovarajuće kategorije troškova, korisnika i povezanih subjekata;

- (b) Ako, kao što je navedeno u članu I.3.2(a) (ii) do (v), namenska bespovratna sredstva imaju oblik naknade prihvatljivih jediničnih, jednokratnih ili paušalnih troškova, stopa naknade navedena u tom članu primenjuje se na one prihvatljive troškove koje je Komisija odobrila za odgovarajuće kategorije troškova, za korisnike i povezane subjekte;

Iznos za rad volontera prijavljen kao direktan prihvatljiv trošak za odgovarajuće korisnike i povezane subjekte mora biti ograničen na sledeći iznos, uzimajući u obzir manji od dva navedena:

- (i) celokupni izvori finansiranja navedeni u završnom finansijskom izveštaju i odobreni od strane Komisije pomnoženi sa pedeset posto; ili
- (ii) iznos za rad volontera naveden u predviđenom budžetu utvrđenom u Aneksu II.
- (c) ako se, u skladu se članom I.3.2(b), namenska bespovratna sredstva dodeljuju u obliku sredstava za jedinične troškove, sredstva za jedinične troškove utvrđena u tom članu množi se sa stvarnim brojem jedinica koje je Komisija odobrila za korisnika i povezane subjekte;
- (d) ako se, u skladu se članom I.3.2(c) namenska bespovratna sredstva dodeljuju u obliku sredstava za jednokratne troškove, Komisija primenjuje jednokratni iznos utvrđen u tom članu za korisnika i povezane subjekte ako utvrdi da su odgovarajući zadaci ili deo *Ključne aktivnosti* pravilno sprovedeni u skladu sa Aneksom I;
- (e) ako se, u skladu se članom I.3.2(d), namenska bespovratna sredstva dodeljuju u obliku sredstava za paušalne troškove, jedinstvena stopa navedena u tom članu primenjuje se na prihvatljive troškove ili na sredstva za pokrivanje troškova koje je Komisija odobrila za korisnika i povezane subjekte ;
- (f) Ako, shodno članu I.3.2(e), namenska bespovratna sredstva imaju oblik sredstava koja nisu vezana za troškove, Komisija primenjuje iznos naveden u tom članu za odgovarajuće korisnike i povezane subjekte ako utvrdi da su [uslovi navedeni u Aneksu I ispunjeni][i][rezultati navedeni u Aneksu I ostvareni].

Ako je članom I.3.2. predviđena kombinacija različitih oblika namenskih bespovratnih sredstava, dobijeni iznosi moraju se sabrati.

II.25.2 Drugi korak — Ograničenje na maksimalni iznos namenskih bespovratnih sredstava

Ukupan iznos koji Komisija isplaćuje korisniku ni u kom slučaju ne sme biti veći od *maksimalnog iznosa namenskih bespovratnih sredstava*.

Ako je iznos dobijen primenom prvog koraka veći od tog maksimalnog iznosa, konačan iznos namenskih bespovratnih sredstava ograničava se na pomenuti maksimalni iznos.

Ako je rad volontera prijavljen kao deo direktnih prihvatljivih troškova, konačan iznos namenskih bespovratnih sredstava ograničen je na iznos ukupnih prihvatljivih troškova i sredstava za troškove odobren od strane Komisije od kojeg se oduzima iznos za rad volontera odobren od strane Komisije.

II.25.3 Treći korak — Umanjenje zbog pravila o zabrani ostvarivanja dobiti

Namenska bespovratna sredstva ne smeju donositi dobit korisniku, osim ako je drugačije utvrđeno u Posebnim uslovima.

Dobit se mora računati na sledeći način:

- (a) obračunava se višak od ukupnih sredstava dobijenih za aktivnost u odnosu na ukupne prihvatljive troškove aktivnosti, na sledeći način:

{ iznos sredstava dobijenih za aktivnost

minus

konsolidovani ukupni prihvatljivi troškovi i sredstva za troškove koji su odobreni od strane Komisije a koji odgovaraju iznosima utvrđenim u skladu sa članom II.25.1 }

Sredstva dobijena za aktivnost obračunavaju se na sledeći način:

- { prihod ostvaren u okviru aktivnosti za korisnika i povezane subjekte koji nisu neprofitne organizacije
- plus kojem se dodaje
- iznos dobijen iz prva dva koraka }

Prihod ostvaren u okviru aktivnosti je konsolidovani prihod ustanovljen, ostvaren ili potvrđen za korisnika i povezane subjekte koji nisu neprofitne organizacije, na dan sastavljanja zahteva za isplatu preostalih obaveza, koji zahtev sastavlja korisnik.

Dobijenim sredstvima se ne smatra sledeće:

- (i) finansijski ili doprinosi u naturi dobijeni od trećih lica
  - (ii) u slučaju operativnih bespovratnih sredstava namenjenih stvaranju rezervi
- (b) Ako je iznos obračunat prema tački (a) pozitivan, ovaj iznos se oduzima od iznosa obračunatog nakon prvog i drugog koraka srazmerno konačnoj stopi naknade stvarnih prihvatljivih troškova aktivnosti koje je odobrila Komisija za kategorije troškova naznačene u članu I.3.2(a)(i).

II.25.4 Četvrti korak — Umanjenje zbog nepravilnog sprovođenja ili povrede drugih obaveza

Komisija može smanjiti *maksimalni iznos namenskih bespovratnih sredstava* ukoliko *Ključna aktivnost* nije pravilno sprovedena u skladu sa Aneksom II (tj. ako nije sprovedena ili je loše sprovedena, delimično ili sa zakašnjenjem), odnosno ako nije ispunjena neka druga obaveza prema Ugovoru.

Iznos smanjenja biće srazmeran stepenu u kome je *Ključna aktivnost* sprovedena nepravilno, odnosno srazmeran težini povrede obaveze.

Pre smanjenja iznosa namenskih bespovratnih sredstava, Komisija mora poslati korisniku *zvanično obaveštenje*:

- (a) u kome ga obaveštava o:
  - (i) svojoj nameri da smanji *maksimalni iznos namenskih bespovratnih sredstava*;
  - (ii) iznosu u kom namerava da smanji namenska bespovratna sredstva;
  - (iii) razlozima smanjenja; i
- (b) u kome ga poziva da dostavi primedbe u roku od 30 kalendarskih dana od prijema *zvaničnog obaveštenja*.

Ako Komisija ne dobije nikakve primedbe ili odluči da izvrši smanjenje uprkos primljenim primedbama, o toj odluci će obavestiti korisnika u *zvaničnom obaveštenju*.

U slučaju smanjenja iznosa namenskih bespovratnih sredstava, Komisija mora izračunati smanjeni iznos namenskih bespovratnih sredstava oduzimanjem iznosa smanjenja (izračunatog srazmerno nepravilnom sprovođenju Ključne aktivnosti ili ozbiljnosti povrede obaveza) od *maksimalnog iznosa namenskih bespovratnih sredstava*.

Konačan iznos namenskih bespovratnih sredstava odgovara nižem od sledeća dva iznosa

- (a) iznos dobijen primenom prvog, drugog i trećeg koraka; ili
- (b) umanjeni iznos namenskih bespovratnih sredstava dobijen primenom četvrtog koraka.

ČLAN II.26 — POVRAĆAJ SREDSTAVA

II.26.1 Povraćaj sredstava

Ako se shodno Ugovoru mora izvršiti povraćaj određenog iznosa, korisnik mora Komisiji vratiti iznos koji je u pitanju.

Korisnik je odgovoran za povraćaj svakog iznosa koji je Komisija neopravdano isplatila na ime troškova nastalih od strane njegovih povezanih subjekata.

II.26.2 Postupak povraćaja sredstava

Pre traženja povraćaja, Komisija mora poslati korisniku *zvanično obaveštenje* u kome ga:

- (a) obaveštava o svojoj nameri da zahteva povraćaj neopravdano isplaćenog iznosa;
- (b) obaveštava o potraživanom iznosu i razlozima za traženje povraćaja; i
- (c) poziva da dostavi eventualne primedbe u utvrđenom roku.

Ako korisnik ne dostavi primedbe ili ako Komisija odluči da pokrene postupak povraćaja uprkos dostavljenim primedbama korisnika, Komisija može potvrditi povraćaj slanjem *zvaničnog obaveštenja* korisniku, koje sadrži obaveštenje o zaduženju, uz navođenje uslova i roka za plaćanje.

Ako se plaćanje ne izvrši do datuma utvrđenog u obaveštenju o zaduženju, Komisija će naplatiti dospeli iznos:

- (a) kompenzacijom, bez prethodne saglasnosti korisnika, iznosima koje korisniku duguje Komisija, odnosno izvršna agencija (iz budžetskih sredstava EU ili Evropske zajednice za atomsku energiju (Evroatom)) („kompenzacija”);

U izuzetnim okolnostima, u cilju zaštite finansijskih interesa EU, Komisija može izvršiti kompenzaciju pre datuma dospeća.

Protiv takve kompenzacije može se pokrenuti postupak pred Opštim sudom Evropske unije u skladu sa članom 263 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (*TFEU*);

- (b) naplatom po finansijskoj garanciji ako je ona predviđena u skladu sa članom I.4.2 („naplata po finansijskoj garanciji”);
- (c) pokretanjem sudskog postupka predviđenog u članu II.18.2 ili Posebnim uslovima, odnosno usvajanjem izvršne odluke predviđene članom II.18.3.

II.26.3 Zatezna kamata

Ako se plaćanje ne izvrši do datuma navedenog u obaveštenju o zaduženju, iznos za povraćaj se uvećava za zateznu kamatu po stopi utvrđenoj u članu I.4.13, koja se obračunava od dana nakon dospeća plaćanja navedenog u obaveštenju o zaduženju do dana i zaključno sa danom kada Komisija primi uplatu celokupnog iznosa.

Delimična plaćanja se moraju prvo koristiti za izmirivanje naknada i zatezne kamate, a potom za izmirivanje glavnice.

II.26.4 Bankarske naknade

Bankarske naknade nastale u postupku povraćaja sredstava plaća korisnik, osim ako se primenjuje Direktiva 2007/64/EZ⁴.

ČLAN II.27 — PROVERE, REVIZIJE I PROCENE

II.27.1 Tehničke i finansijske provere, revizije, periodične i završne evaluacije

Komisija može, tokom ili nakon sprovođenja *Ključne aktivnosti*, sprovesti tehničke i finansijske kontrole i revizije kako bi utvrdila da li korisnik sprovodi *Ključnu aktivnost* pravilno i da li ispunjava obaveze shodno Ugovoru. Komisija može proveriti i zakonom propisane evidencije korisnika radi periodične evaluacije jednokratnih, jediničnih i paušalnih iznosa.

Sa informacijama i dokumentacijom koja je dostavljena u okviru kontrola ili revizija treba postupati kao sa poverljivim informacijama i dokumentacijom.

Osim toga, Komisija može sprovesti periodičnu ili završnu procenu uticaja *Ključne aktivnosti* u odnosu na cilj konkretnog programa EU.

Provere, revizije i evaluacije mogu direktno sprovesti zaposleni u Komisiji ili neko drugo eksterno telo koje je ovlašćeno za sprovođenje takvih postupaka u ime Komisije.

Komisija može pokrenuti takve kontrole, revizije ili evaluacije tokom sprovođenja Ugovora i tokom perioda od pet godina od datuma isplate preostalih obaveza. Ovaj period se ograničava na tri godine ako *maksimalni iznos namenskih bespovratnih sredstava* ne prelazi 60.000,00 EUR.

Smatra se da su postupci kontrole, revizije ili evaluacije pokrenuti na dan prijema obaveštenja Komisije o pokretanju postupka.

Ako se revizija sprovodi nad povezanim subjektom, korisnik mora o tome obavestiti povezani subjekat.

II.27.2 Obaveza čuvanja dokumenata

Korisnik mora čuvati sve originalne dokumente, a posebno računovodstvenu i poresku evidenciju, na odgovarajućem medijumu za skladištenje, uključujući digitalizovane originalne dokumente koji su odobreni u skladu sa relevantnim nacionalnim zakonom i koji se moraju čuvati u skladu sa uslovima propisanim nacionalnim zakonom, tokom perioda od pet godina od datuma isplate preostalih obaveza.

Ako *maksimalni iznos namenskih bespovratnih sredstava* ne prelazi 60 000 EUR, period tokom kog se moraju čuvati dokumenta ograničava se na tri godine.

Periodi propisani u prvom i drugom podstavu produžavaju se ako su u toku revizije, žalbeni postupci, sporovi, ili postupci naplate potraživanja u vezi sa namenskim bespovratnim sredstvima, uključujući i slučajeve navedene u članu II.27.7. U takvim slučajevima, korisnik mora čuvati dokumenta dok se revizije, žalbeni postupci, sporovi ili postupci naplate potraživanja ne završe.

II.27.3 Obaveza pružanja informacija

Korisnik mora dostaviti sve informacije, uključujući informacije u elektronskom formatu, koje zatraži Komisija ili bilo koje drugo eksterno telo koje je ovlastila Komisija.

Ako korisnik ne ispuni svoje obaveze naznačene u prvom podstavu, Komisija može smatrati:

⁴ Direktiva 2007/64/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 13. novembra 2007. o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu, kojom se menjaju i dopunjuju Direktive 97/7/EZ, 2002/65/EZ, 2005/60/EZ i 2006/48/EZ, a ukida Direktiva 97/5/EZ.

- (a) neprihvatljivim sve troškove koji nisu dovoljno potkrepljeni informacijama koje je dostavio korisnik;
- (b) neopravdanim sva sredstva koja nisu vezana za troškove i sredstva za za jedinične, jednokratne ili paušalne troškove koji nisu dovoljno potkrepljeni informacijama koje je dostavio korisnik.

II.27.4 Posete na licu mesta

Tokom posete na licu mesta, korisnik mora da zaposlenima u Komisiji i eksternim telima koje je Komisija ovlastila omogućiti pristup lokacijama i prostorijama u kojima se sprovodi ili se sprovodila *Ključna aktivnost*, kao i pristup svim neophodnim informacijama, uključujući informacije u elektronskom obliku.

Korisnik mora osigurati da informacije budu dostupne u svakom trenutku posete na licu mesta i predati tražene informacije u odgovarajućem obliku.

Ako korisnik odbije da omogućiti pristup lokacijama, prostorijama i informacijama traženim u skladu sa prvim i drugim podstavom, Komisija može smatrati:

- (a) neprihvatljivim sve troškove koji nisu dovoljno potkrepljeni informacijama dostavljenim od strane korisnika;
- (b) neopravdanim sva sredstva koja nisu vezana za troškove i sredstva za jedinične, jednokratne ili paušalne troškove koji nisu dovoljno potkrepljeni informacijama dostavljenim od strane korisnika.

II.27.5 Mogućnost osporavanja revizorskog izveštaja

Na osnovu nalaza revizije, potrebno je sačiniti privremeni izveštaj („nacrt revizorskog izveštaja”). Komisija ili njen ovlašćeni predstavnik moraju poslati izveštaj korisniku, koji može dostaviti primedbe na izveštaj u roku od 30 kalendarskih dana od prijema izveštaja. Završni izveštaj („završni revizorski izveštaj”) mora se dostaviti korisniku u roku od 60 kalendarskih dana od isteka roka za dostavljanje primedbi.

II.27.6 Efekti nalaza revizije

Na osnovu konačnih nalaza revizije, Komisija može preduzeti mere koje smatra potrebnim, a između ostalog može zatražiti povraćaj celokupnog ili delimičnog iznosa koji je platila u skladu sa članom II.26.

Ako konačni nalazi revizije budu dostupni tek nakon isplate preostalih obaveza, iznos za povraćaj odgovara razlici revidiranog konačnog iznosa namenskih bespovratnih sredstava utvrđenog u skladu sa članom II.25 i ukupnog iznosa plaćenog korisniku na osnovu Ugovora, a u svrhu sprovođenja *Ključne aktivnosti*.

II.27.7 Ispravka sistemskih grešaka i grešaka koje se ponavljaju, nepravilnosti, prevara ili povreda obaveza

II.27.7.1 Komisija može proširiti nalaze revizije iz drugih namenskih bespovratnih sredstava na ova namenska bespovratna sredstva:

- (a) ako se utvrdi da je korisnik počinio sistemske *nepravilnosti*, *prevare* ili povredu obaveza, ili koje se ponavljaju u okviru drugih namenskih bespovratnih sredstava EU ili Evroatoma koja su dodeljena pod sličnim uslovima, a takve *nepravilnosti*, *prevare* ili *povrede obaveza* imaju materijalno značajan uticaj na ova namenska bespovratna sredstva; i
- (b) ako se korisniku u periodu navedenom u članu II.27.1, putem *zvaničnog obaveštenja* dostave konačni nalazi revizije zajedno sa spisikom namenskih bespovratnih sredstava utvrđenih na osnovu nalaza.

Proširenje nalaza može dovesti do:

- (a) odbijanja troškova kao neprihvatljivih;
- (b) smanjenja namenskih bespovratnih sredstava u skladu sa članom II.25.4;
- (c) traženja povraćaja neopravdano plaćenih iznosa u skladu sa članom II.26;

- (d) obustave plaćanja u skladu sa članom II.24.1;
- (e) obustave sprovođenja *Ključne aktivnosti* u skladu sa članom II.16.2;
- (f) raskida Ugovora u skladu sa članom II.17.2.

II.27.7.2 Komisija mora obavestiti korisnika putem *zvaničnog obaveštenja* o sistemskoj nepravilnosti / prevari / povredi obaveza i o nepravilnosti / prevari / povredi obaveza koja se ponavlja, te o svojoj nameri da proširi nalaze revizije, zajedno sa spisikom namenskih bespovratnih sredstava utvrđenih na osnovu nalaza.

(a) Ako se nalazi odnose na prihvatljivost troškova, postupak je sledeći:

Prvi korak — *Zvanično obaveštenje* mora sadržati:

- (i) poziv za dostavljanje primedbi na spisak namenskih bespovratnih sredstava utvrđenih na osnovu nalaza;
- (ii) zahtev za dostavljanje revidiranih finansijskih izveštaja za sva namenska bespovratna sredstva na koja se nalazi odnose;
- (iii) ako je moguće, stopu korekcije za ekstrapolaciju koju je Komisija utvrdila za izračunavanje iznosa koji se odbijaju po osnovu sistemskih grešaka ili grešaka koje se ponavljaju, odnosno *nepravilnosti, prevara ili povreda obaveza* ako korisnik:
  - smatra da nije moguće ili izvodljivo da dostavi revidirane finansijske izveštaje; ili
  - ne želi da dostavi revidirane finansijske izveštaje.

Drugi korak — Korisnik može, u roku od 60 kalendarskih dana od prijema *zvaničnog obaveštenja*, dostaviti primedbe i revidirane finansijske izveštaje, odnosno predložiti propisno obrazloženu alternativnu metodu ispravke. Komisija može produžiti ovaj rok u opravdanim slučajevima.

Treći korak — Ako korisnik dostavi revidirane finansijske izveštaje u kojima su nalazi uzeti u obzir, Komisija će iznos za ispravku utvrditi na osnovu tih revidiranih izveštaja.

Ako korisnik predloži alternativnu metodu ispravke i Komisija je prihvati, Komisija mora obavestiti korisnika putem *zvaničnog obaveštenja* o:

- (i) svom prihvatanju alternativne metode;
- (ii) revidiranim prihvatljivim troškovima utvrđenim primenom te metode.

U suprotnom, Komisija mora obavestiti korisnika putem *zvaničnog obaveštenja* o:

- (i) svom neprihvatanju primedbi, odnosno predložene alternativne metode;
- (ii) revidiranim prihvatljivim troškovima utvrđenim primenom metode ekstrapolacije o kojoj je prvobitno obavestila korisnika.

Ako se sistemske *nepravilnosti, prevare* ili povreda obaveza, ili koje se ponavljaju, otkriju nakon isplate preostalih obaveza, iznos za povraćaj odgovara razlici između:

- (i) revidiranog konačnog iznosa namenskih bespovratnih sredstava, utvrđenog u skladu sa članom II.25 na osnovu revidiranih prihvatljivih troškova koje je korisnik prijavio a Komisija odobrila, odnosno na osnovu revidiranih prihvatljivih troškova nakon ekstrapolacije; i
- (ii) ukupnog iznosa plaćenog korisniku na osnovu Ugovora, a u svrhu sprovođenja *Ključne aktivnosti*;

(b) Ako se nalazi odnose na nepravilno sprovođenje ili povredu neke druge obaveze, postupak je sledeći:

Prvi korak — *Zvanično obaveštenje* mora sadržati:

- (i) poziv korisniku za dostavljanje primedbi na spisak namenskih bespovratnih sredstava utvrđenih na osnovu nalaza;
- (ii) jedinstvenu stopu ispravke koju Komisija namerava da primeni na *maksimalni iznos namenskih bespovratnih sredstava* ili na jedan njihov deo, u skladu sa načelom proporcionalnosti.

Drugi korak — Korisnik može, u roku od 60 kalendarskih dana od prijema *zvaničnog obaveštenja*, da dostavi primedbe ili predloži propisno obrazloženu alternativnu jedinstvenu stopu.

Treći korak — Ako prihvati alternativnu jedinstvenu stopu koju je predložio korisnik, Komisija mora obavestiti korisnika putem *zvaničnog obaveštenja* o:

- (i) svom prihvatanju alternativne jedinstvene stope;
- (ii) ispravljenom iznosu namenskih bespovratnih sredstava utvrđenom primenom ove jedinstvene stope.

U suprotnom, Komisija mora obavestiti korisnika putem *zvaničnog obaveštenja* o:

- (i) svom neprihvatanju primedbi, odnosno predložene alternativne jedinstvene stope;
- (ii) ispravljenom iznosu namenskih bespovratnih sredstava utvrđenom primenom ove jedinstvene stope o kojoj je prvobitno obavestila korisnika.

Ako se sistemske *nepravilnosti, prevare* ili *povrede obaveza*, ili koje se ponavljaju, otkriju nakon isplate preostalih obaveza, iznos za povraćaj odgovara razlici između:

- (i) revidiranog konačnog iznosa namenskih bespovratnih sredstava nakon korekcije primenom jedinstvene stope; i
- (ii) ukupnog iznosa plaćenog korisniku na osnovu Ugovora, a u svrhu sprovođenja *Ključne aktivnosti*.

II.27.8 Prava OLAF-a

Evropska kancelarija za borbu protiv prevara (*OLAF*) ima ista prava kao i Komisija, naročito u pogledu prava pristupa u svrhe kontrola i inspekcija.

Shodno Uredbi Saveta (Evroatom, EZ) br. 2185/96⁵ i Uredbi (EU, Evroatom) br. 883/2013⁶, OLAF može sprovesti kontrole i inspekcije na licu mesta u skladu sa postupcima utvrđenim zakonodavstvom EU za zaštitu finansijskih interesa EU od *prevara* i ostalih *nepravilnosti*.

Po potrebi, Komisija može na osnovu nalaza *OLAF*-a zatražiti povraćaj sredstava od korisnika.

Pored toga, nalazi istrage sprovedene od strane *OLAF*-a mogu biti osnova za pokretanje krivičnog postupka u skladu sa nacionalnim pravom.

II.27.9 Prava Evropskog revizorskog suda i Kancelarije evropskog javnog tužioca

Evropski revizorski sud i Kancelarija evropskog javnog tužioca (*EPPO*) osnovana Uredbom Saveta (EU) 2017/1939 imaju ista prava kao i Komisija, a naročito pravo pristupa u svrhu kontrola, revizija i istraga.

⁵ Uredba Saveta (Evroatom, EZ) br 2185/96 od 11. novembra 1996. o kontrolama i inspekcijama na licu mesta koje sprovodi Komisija sa ciljem zaštite finansijskih interesa Evropskih zajednica od prevara i ostalih nepravilnosti.

⁶ Uredba (EU, Evroatom) br. 883/2013 Evropskog parlamenta i Saveta od 11. septembra 2013. o istragama koje sprovodi Evropska kancelarija za borbu protiv prevara (*OLAF*).